

Førsteinstansdomstolen i Akzo-saken: Internadvokater er fortsatt ikke omfattet av beslagsfrihet for advokatkorrespondanse

Konkurransadvokater og interne ("in-house") advokater i EU har ventet i spenning på Førsteinstansdomstolens avgjørelse i Akzo-saken. Mange forventet at domstolen ville utvide tolkningen av advokatprivilegiet fra AM&S-saken i 1982 og fastslå at unntaket fra beslagsadgangen for advokatkorrespondanse også omfatter korrespondanse mellom bedriften og interne advokater. Forventningene ble ikke innfridd. Domstolens dom av 17. september 2007 i forente saker T-125/03 og T-253/03 opprettholdt tidligere praksis, men klargjorde samtidig prosessreglene rundt Kommisjonens beslagadgang. Dommen kan lastes ned fra <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?where=&lang=en&num=79929082T19030125&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>.

Dommen har direkte betydning for norske forhold i de tilfeller hvor Konkurransetilsynet bistår EFTAs overvåkningsorgan (ESA) ved bevissikring i Norge. Det kan også anføres at den bør ha betydning for Konkurransetilsynets adgang til å gjennomgå materiale som hevdes å inneholde advokatkorrespondanse.

SAKEN I KORTE TREKK

Sakens bakgrunn er at EU-kommisjonen i februar 2003 foretok et uanmeldt kontrollbesøk ("dawn raid") i lokalene til selskapet Akzo Nobel og dets datterselskap Akcros, som ledd i en etterforskning av mulig brudd på konkurransereglene. Kommisjonen og Akzo var uenige om visse dokumenter var omfattet av unntaket for advokatkorrespondanse. For å avgjøre dokumentenes status, bestemte Kommisjonens kontrollør seg for å "kaste raskt blikk på dem". Deretter konkluderte hun med at noen av dokumentene etter hennes oppfatning åpenbart ikke var omfattet av beslagsfriheten, og tok kopi av disse dokumentene. De øvrige omdiskuterte dokumentene ble lagt i en forseglet konvolutt slik at dokumentenes status kunne avgjøres av retten.

Kommisjonens avgjørelse om å gjennomgå dokumentene ble brakt inn for Førsteinstansdomstolen, som oppholdt tidligere praksis om at beslagsfrihet for advokatkorrespondanse bare omfatter eksterne

---

Innholdet i dette nyhetsbrevet er kun en informasjonstjeneste fra Thommessen. Informasjonen er ikke ment å være en erstatning for juridisk rådgivning. Mottakere av dette nyhetsbrevet bør ikke basere seg utelukkende på denne informasjonen, men alltid søke profesjonell juridisk bistand. Thommessen tar intet ansvar for informasjon i nyhetsbrevet som skulle vise seg å være mangelfull eller uriktig. © 2006 Thommessen Krefting Greve Lund AS Advokatfirma

---

advokater. Samtidig påpekte Domstolen imidlertid at Kommisjonen hadde handlet feil når den hadde sett gjennom de aktuelle dokumentene. Domstolen understreket at selskap som blir kontrollert kan nekte Kommisjonen innsyn i de dokumentene selskapet mener omfattes av advokatprivilegiet. Det kan være nødvendig å la Kommisjonen se på for eksempel overskriften i et dokument, og/eller hvem som er avsender eller mottaker, men Kommisjonen har ikke krav på å få se hva dokumentet inneholder da dette kan undergrave hensynene bak beslagsfriheten. Domstolen kritiserte også Kommisjonen for å ha tatt med seg kopier av noen av de omstridte dokumentene, på tross av Akzos påstand om beslagsfrihet. Akzo skulle, i følge Domstolen, fått muligheten til å bringe Kommisjonens avgjørelse inn for Førsteinstansdomstolen.

Det er også verdt å merke seg at beslagsfriheten i følge Domstolen ikke bare omfatter den direkte korrespondansen mellom advokat og klient, men at også arbeidsdokumenter utarbeidet internt i bedriften med sikte på å søke (ekstern) juridisk bistand kan være omfattet.

DOMMEN HAR DIREKTE BETYDNING NÅR KONKURRANSETILSYNET BISTÅR ESA VED BEVISSIKRING

Etter intern norsk rett følger beslagsfriheten for advokatkorrespondanse av henvisningen i konkurranseloven § 25 til straffeprosessloven § 119 jf. § 204. På dette punkt går den norske konkurranseloven lenger enn reglene i EU/EØS, ved at internadvokater er sidestilt med eksterne advokater.

Rettstilstanden er ikke entydig og klar. Når Konkurransetilsynet bistår ESA ved bevissikring i forbindelse med håndhevelse av konkurransereglene i EØS-avtalen art 53 og 54, får konkurranselovens regler om bevissikring anvendelse, med de begrensninger som følger av EØS-rettens krav til saksbehandlingen. ESAs saksbehandlingsregler er identiske med Kommisjonens saksbehandlingsregler på dette punkt. Dette innebærer antakelig at det, når Konkurransetilsynet bistår ESA i forbindelse med bevissikring, vil kunne tas beslag i korrespondanse mellom bedriften og interne advokater. Når Konkurransetilsynet derimot gjennomfører bevissikring på anmodning av ESA (eller mao i stedet for ESA), vil tilsynet imidlertid være bundet av de interne norske regler til å respektere konfidensialiteten i korrespondansen med internadvokat.

På den annen side må ESA og Konkurransetilsynet forholde seg til prinsippene omtalt ovenfor vedrørende behandlingen av materiale som bedriften hevder er beslagsfritt materiale.

FÅR DOMMEN BETYDNING FOR ANVENDELSEN AV KONKURRANSELOVEN?

De aktuelle reglene i konkurranseloven og straffeprosessloven er ikke søkt harmonisert med EU/EØS-reglene. Dommen har derfor ikke direkte rettskildemessig betydning ved håndheving av de materielle reglene i den norske konkurranseloven. De samme hensyn som tilsier at Kommisjonen og ESA ikke bør få se gjennom et dokument med sikte på eventuelt beslag, når dokumentet hevdes å være omfattet av beslagsfrihet, gjør seg imidlertid tilsvarende gjeldende under norsk rett. Myndighetene skal ikke bare være avskåret fra å *beslaglegge* advokatkorrespondanse, men skal også være avskåret fra *innsyn* i advokatkorrespondanse.

Akzo-dommen er derfor et støtteargument for at også Konkurransetilsynet bør legge dokumenter som hevdes å være advokatkorrespondanse i en forseglet konvolutt uten å se nærmere på dokumentet. Dersom parten etter at bevissikringen er avsluttet fastholder at det er tale om beslagsfritt materiale, bør dette så overlates til retten for avgjørelse uten at Konkurransetilsynet får innsyn.

Innholdet i dette nyhetsbrevet er kun en informasjonstjeneste fra Thommessen. Informasjonen er ikke ment å være en erstatning for juridisk rådgivning. Mottakere av dette nyhetsbrevet bør ikke basere seg utelukkende på denne informasjonen, men alltid søke profesjonell juridisk bistand. Thommessen tar intet ansvar for informasjon i nyhetsbrevet som skulle vise seg å være mangelfull eller uriktig. © 2006 Thommessen Krefting Greve Lund AS Advokatfirma

---

Dommen er også et støtteargument for at generalbeslag (speilkopi av hardisk eller servere) bør håndteres på en annen måte enn i dag, hvor slike beslag ikke forsegles og hvor parten i beste fall får ha en representant til stede under Konkurransetilsynets gjennomgang for å avdekke eventuell advokatkorrespondanse.

Om dommen får noen betydning for tolkningen og anvendelsen av den norske loven, gjenstår imidlertid å se.

KONTAKT

<i>Siri Teigum</i>	<i>partner – Oslo</i>	<i>ste@thommessen.no</i>	<i>T: +47 23 11 11 21</i>	<i>M: +47 90 91 23 55</i>
<i>Eivind Vesterkjær</i>	<i>partner - Oslo</i>	<i>eve@thommessen.no</i>	<i>T: +47 23 11 11 23</i>	<i>M: +47 90 96 68 43</i>
<i>Eivind Sæveraas</i>	<i>advokat - Oslo</i>	<i>eis@thommessen.no</i>	<i>T: +47 23 11 12 62</i>	<i>M: +47 91 70 90 27</i>
<i>Dagfinn Heradstveit</i>	<i>partner – Bergen</i>	<i>dhe@thommessen.no</i>	<i>T: +47 55 30 61 50</i>	<i>M: +47 97 14 65 52</i>

Innholdet i dette nyhetsbrevet er kun en informasjonstjeneste fra Thommessen. Informasjonen er ikke ment å være en erstatning for juridisk rådgivning. Mottakere av dette nyhetsbrevet bør ikke basere seg utelukkende på denne informasjonen, men alltid søke profesjonell juridisk bistand. Thommessen tar intet ansvar for informasjon i nyhetsbrevet som skulle vise seg å være mangelfull eller uriktig. © 2006 Thommessen Krefting Greve Lund AS Advokatfirma

---